

Alkohol, inkludering og mangfold i norsk arbeidsliv

Rapportlansering 4. desember 2019

Bakgrunn

- Av-og-til er opptatt av negative konsekvenser av alkohol i arbeidslivet.
- Det finnes etter hvert mye kunnskap om hvordan majoritetsbefolkningen opplever alkoholkulturen og hvilke erfaringer de har knyttet til alkoholkonsum i formelle og uformelle jobbsammenhenger.
- Av-og-til ønsket å undersøke hvordan personer med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn opplever alkoholkulturen i norsk arbeidsliv.
- Hvilken rolle spiller alkohol for inkludering og mangfold på norske arbeidsplasser?

A group of people are clinking glasses of beer in a toast. The glasses are filled with a golden beer and have a slice of lime on the rim. The background is dark and out of focus, suggesting an indoor setting like a bar or restaurant. The text is overlaid on the image in a white, sans-serif font.

«Nordmenn er jo veldig flinke til å drikke, he he, men vi pakistanere er veldig dårlige på det. Vi gjør det så sjelden, ikke sant (norskpakistansk mann, 28)

«De setter pris på at du integrerer deg, liksom»

Akan 2012

Kort om undersøkelsen

- Utvalg

- Målgruppen er: Yrkesaktive personer med ikke-vestlige innvandringsbakgrunn
- Referansegruppe: Total den yrkesaktive befolkningen 25-67
- Utvalget er trukket fra: Bisnote og Eniro

- Datainnsamling

- Datainnsamlingsmetode: Telefon
- Tidsperiode for datafangst: 17. oktober – 6. november
- Antall respondenter: 1002 i befolkningen, 115 personer med ikke-vestlige innvandringsbakgrunn
- Vekting: Datasettet for totalbefolkningen er vektet på kjønn, alder og geografi

Om datagrunnlaget i denne rapporten

Landsrepresentativt utvalg for personer 25-67 år. Personer som er yrkesaktive på intervjutidspunktet, intervjuene er gjennomført på norsk og engelsk.

Referansegruppen- «Befolkningen» - 1002 intervju

- Telefonundersøkelse rettet mot den arbeidsføre delen av befolkningen (25-67 år). 1002 intervjuer med yrkesaktive personer.
- 3% av disse er personer med «ikke-vestlig innvandringsbakgrunn» som er målgruppen i denne undersøkelsen.

Målgruppen - Personer med «Ikke-vestlige innvandringsbakgrunn» - 115 intervju

- Dataene er innhentet ved hjelp av en telefonundersøkelse rettet mot den arbeidsføre delen av innvandrerbefolkningen (25-67 år).
- Personer som enten selv eller hvor en av foreldrene er født i et annet land enn Norge er klassifisert som første- og annen generasjonsinnvandrere.
- Vi har totalt intervjuet 247 intervjuer blant innvandrere og av disse er 115 klassifisert som «Ikke-vestlige innvandrere». Det vil si at de selv eller minst en av foreldrene er født i land som tilhører Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU28/EØS.

Dette har vi spurt om

- Egen alkoholvaner
- Deltakelse på sosiale jobbarrangementer
- Tanker om alkoholens rolle i arbeidslivet
- Egne erfaringer fra sosiale sammenhenger der det har vært servert alkohol
 - Kollegers håndtering av alkohol
 - Overordnetets håndtering av alkohol
- Verdikonflikter
 - Konflikt med egne verdier og holdninger
 - Konflikt med religiøs overbevisning
- Alkoholpolicy og retningslinjer for alkoholbruk

Gjennomgående signifikante forskjeller

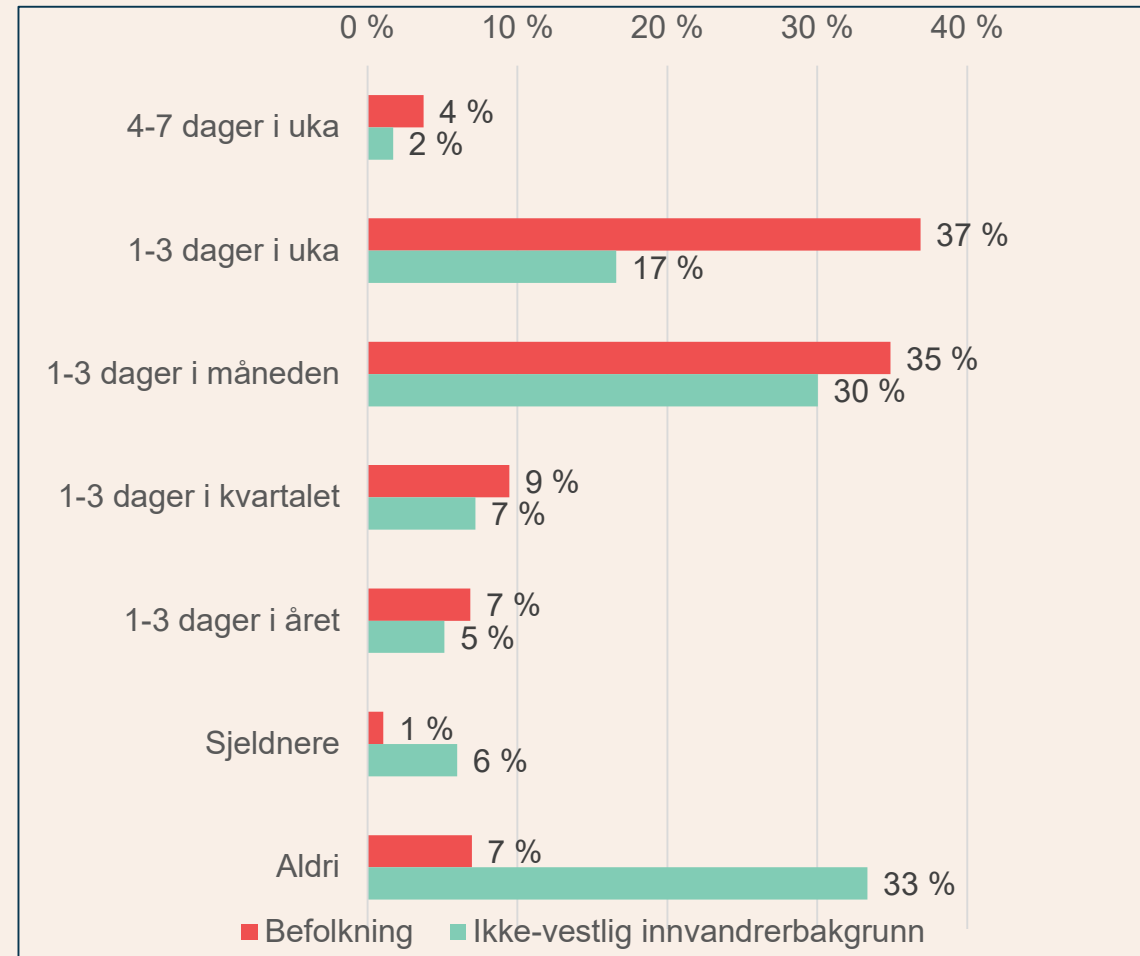

Egne
alkoholvaner

Hvor ofte drikker du normalt alkohol?

Store forskjeller i alkoholvaner

- Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn drikker sjeldnere enn befolkningen ellers
- Andelen som ikke drikker er vesentlig høyere

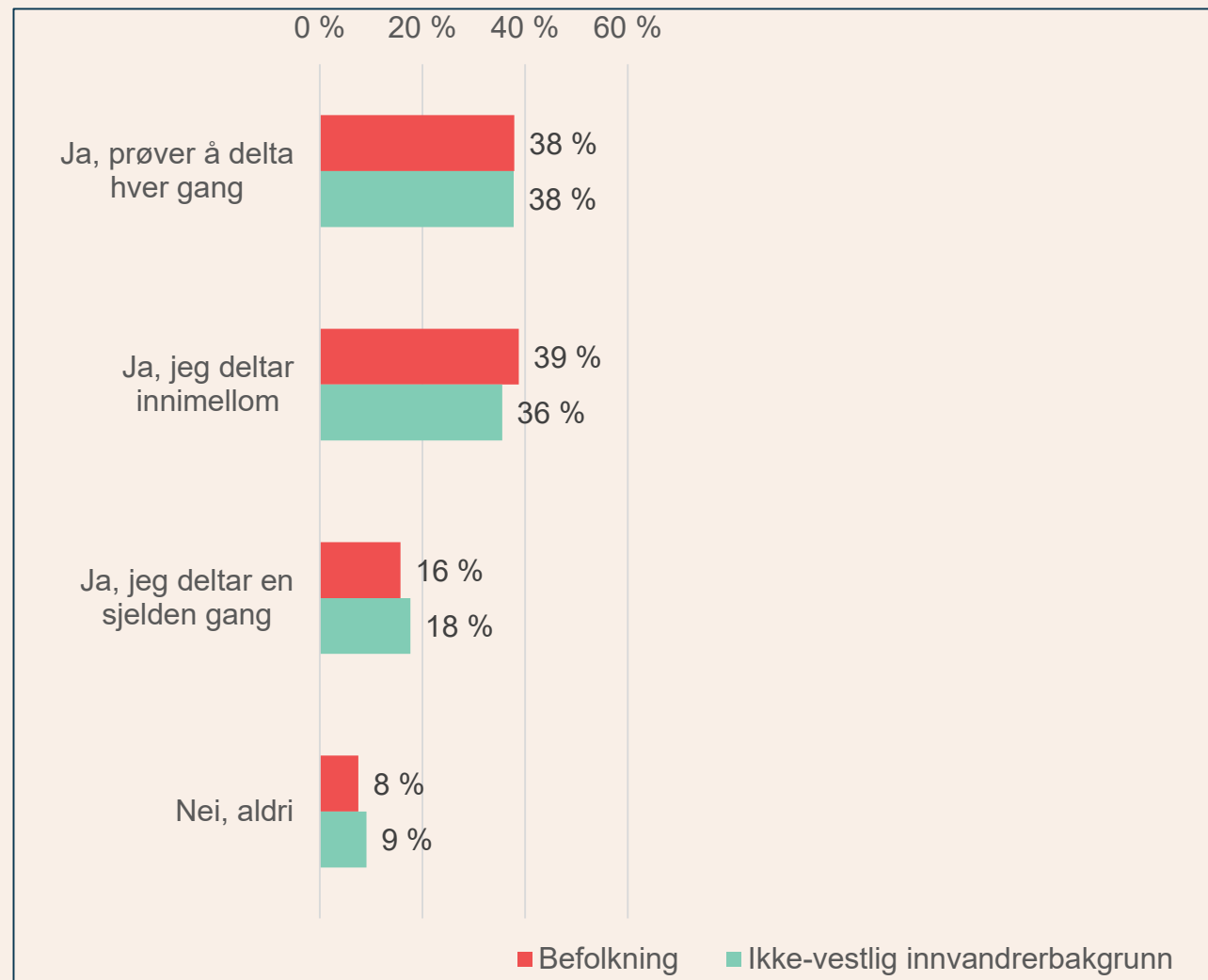

Deltakelse på
jobb-
arrangementer

Deltar du på sosiale jobbarrangementer?

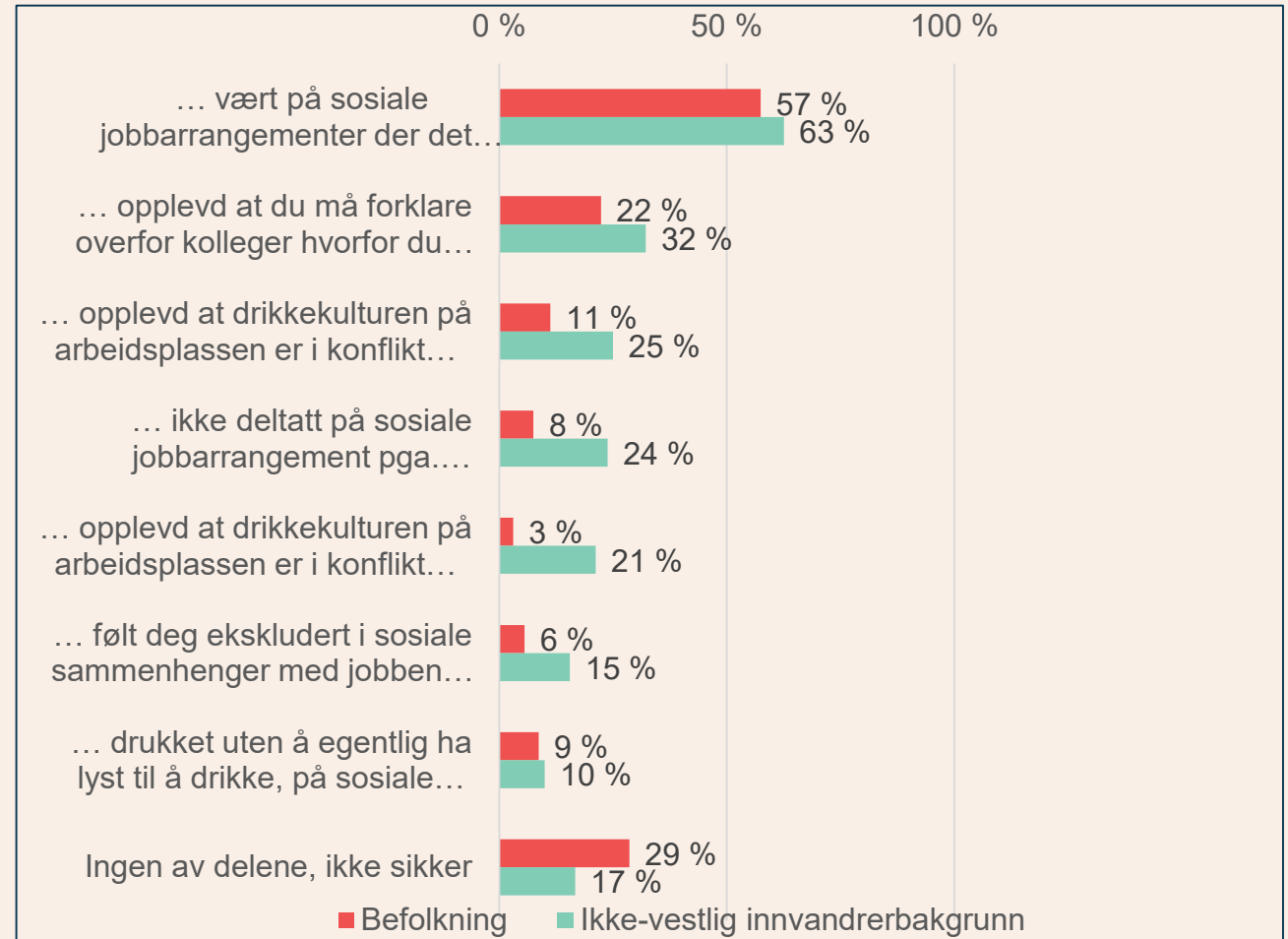
Både de med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn og befolkningen totalt deltar på sosiale jobbarrangement en sjelden gang eller oftere.

I underkant av ti prosent deltar aldri.

Men flere velger å ikke delta pga. kollegers drikking

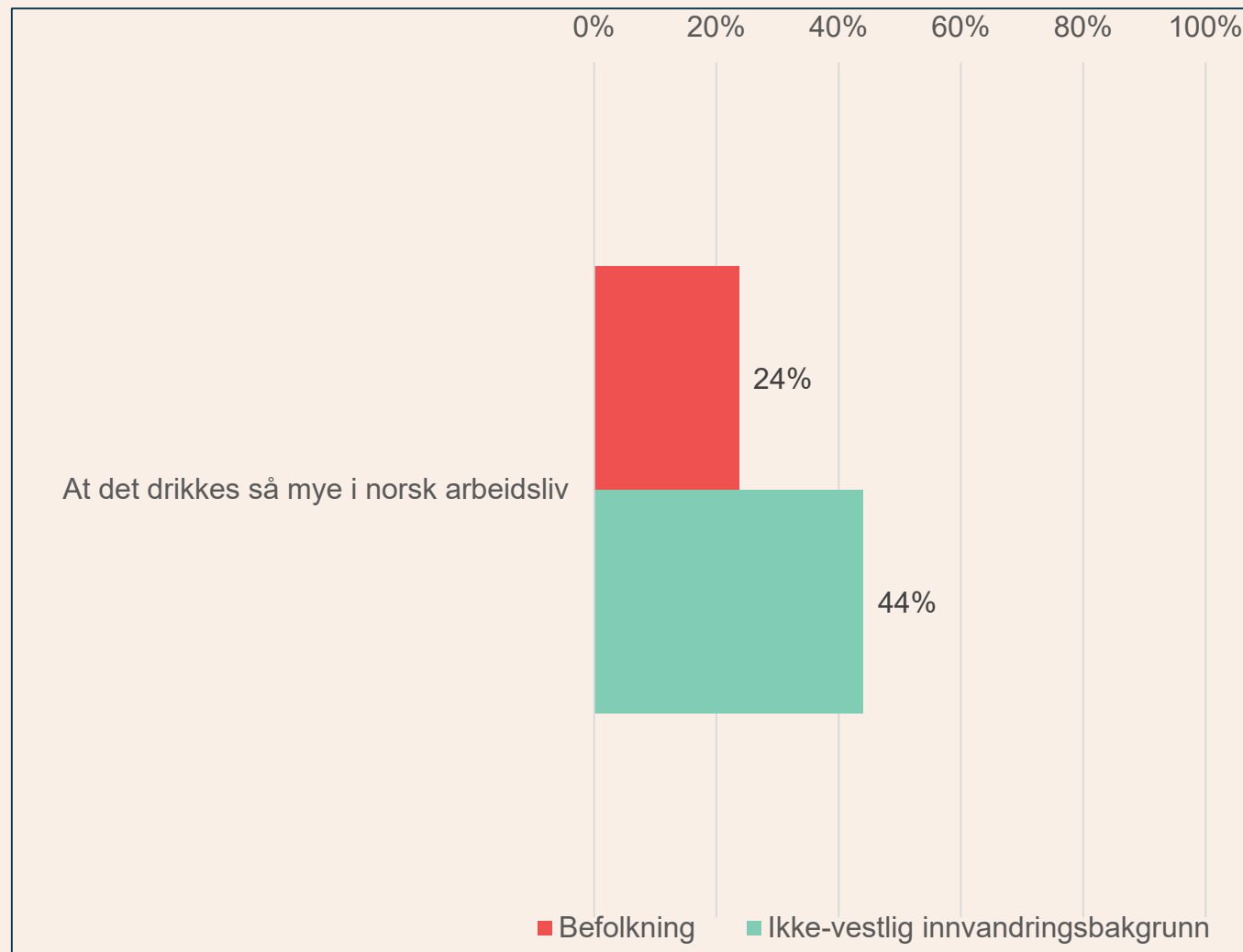
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at de «ikke deltatt på sosiale jobbarrangement pga. kollegaers drikking»

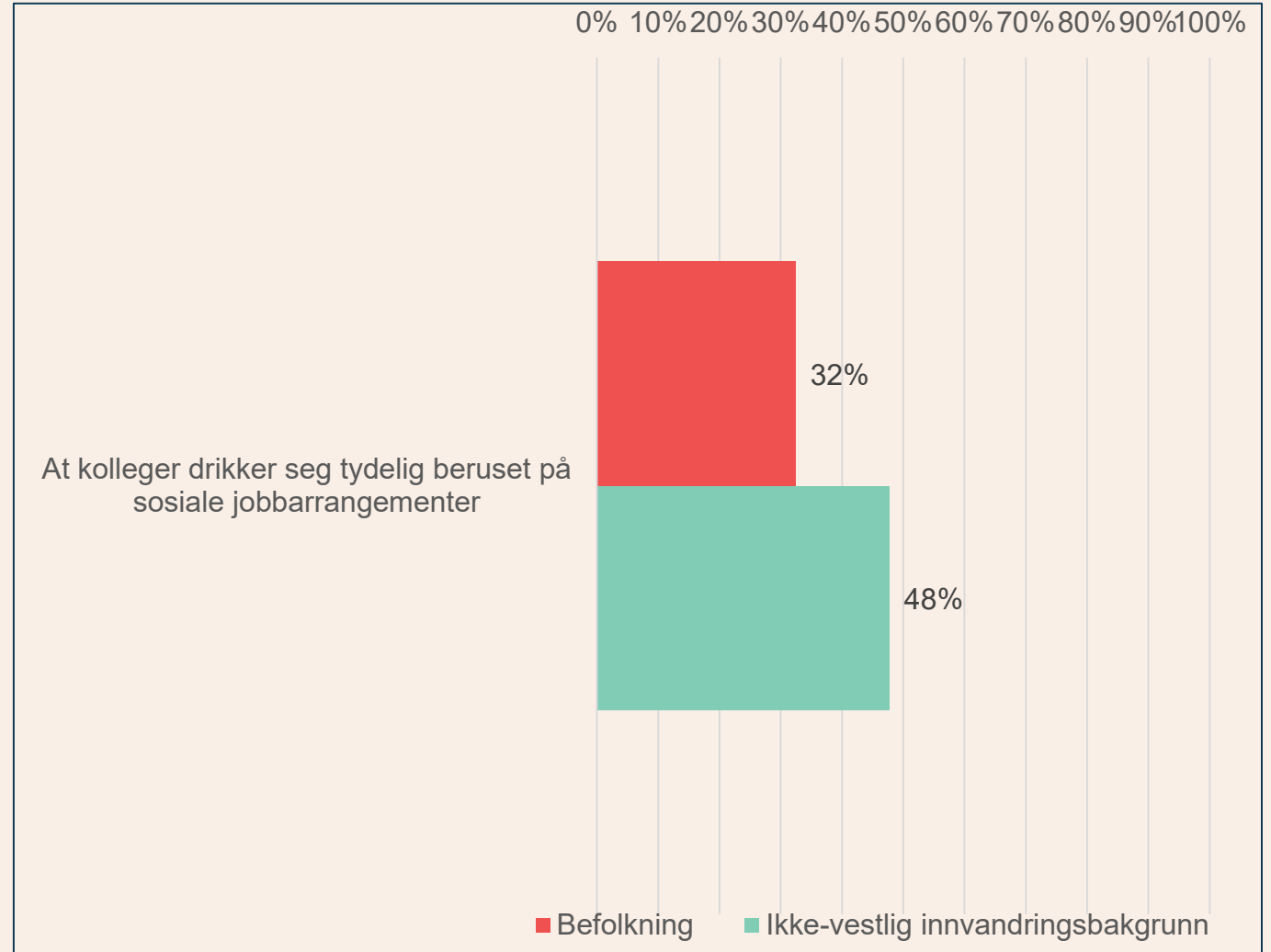

Tanker om
alkoholens rolle i
arbeidslivet

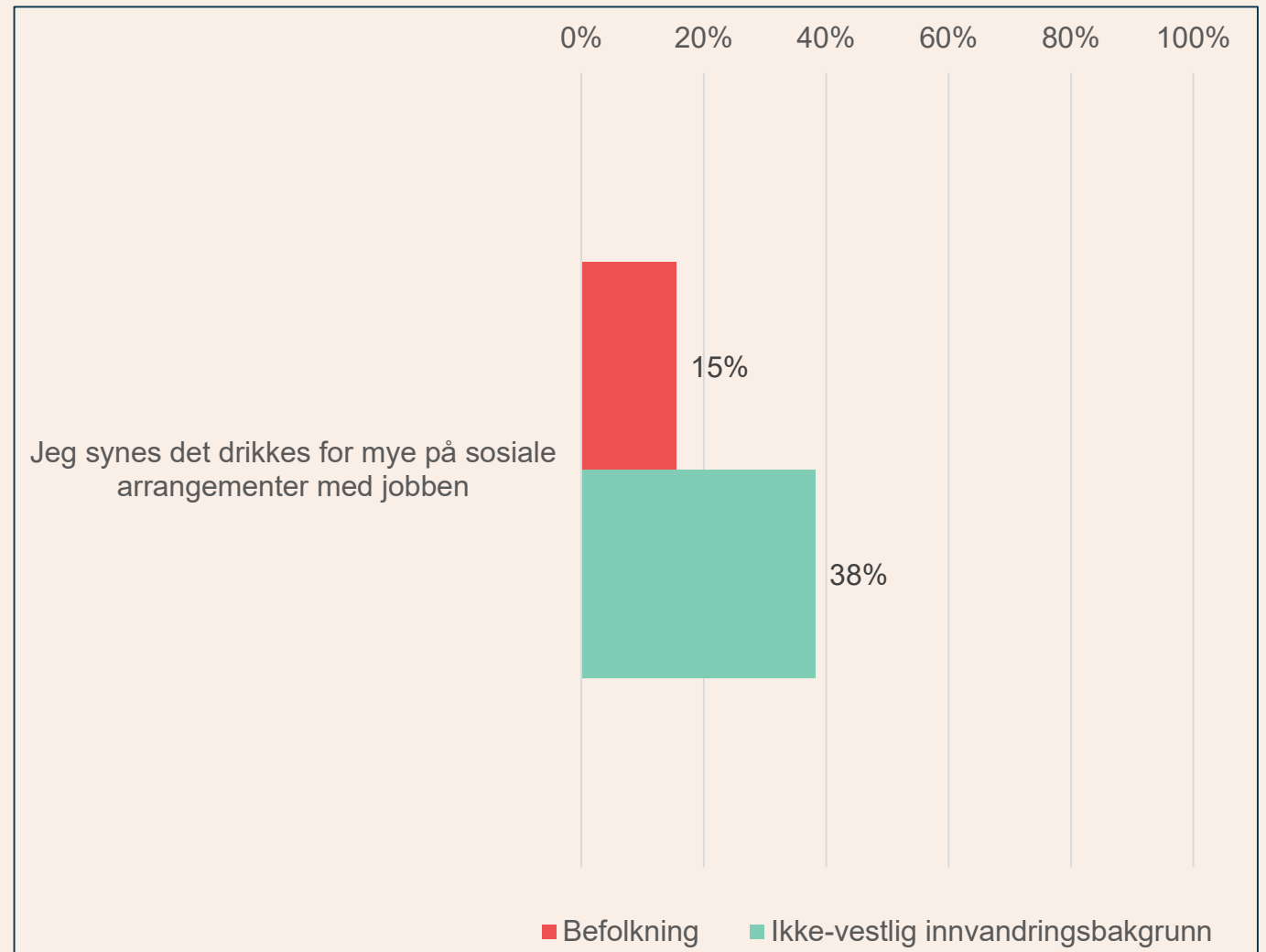
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn oppgir i større grad enn befolkningen at de har blitt overasket over «**at det drikkes så mye i norsk arbeidsliv**»

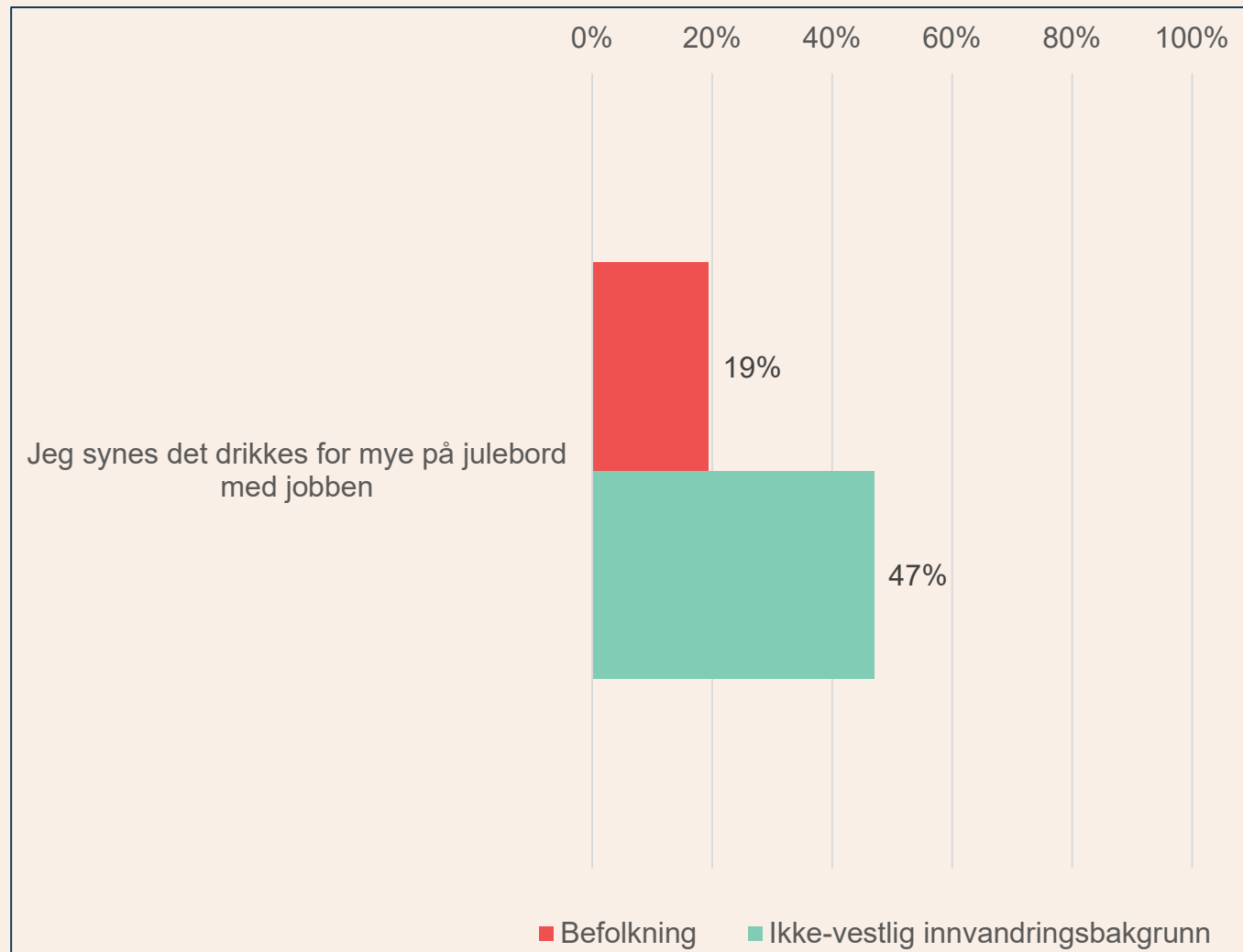
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn oppgir i større grad enn befolkningen at de har blitt overasket over «**at kolleger drikker seg tydelig beruset på sosiale jobbarangementer**»

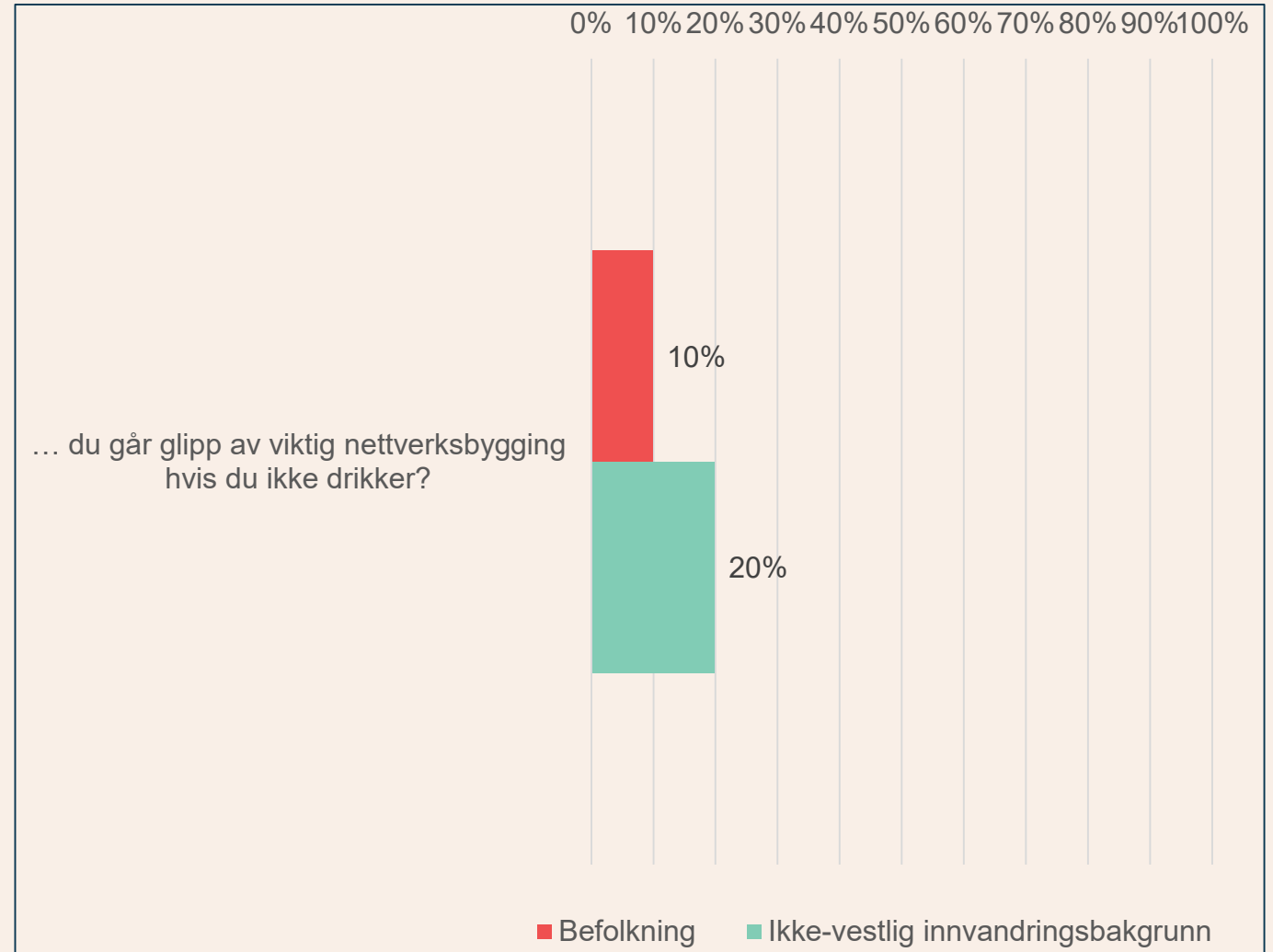
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad en befolkningen at «Jeg synes det drikkes for mye på sosiale arrangementer med jobben»

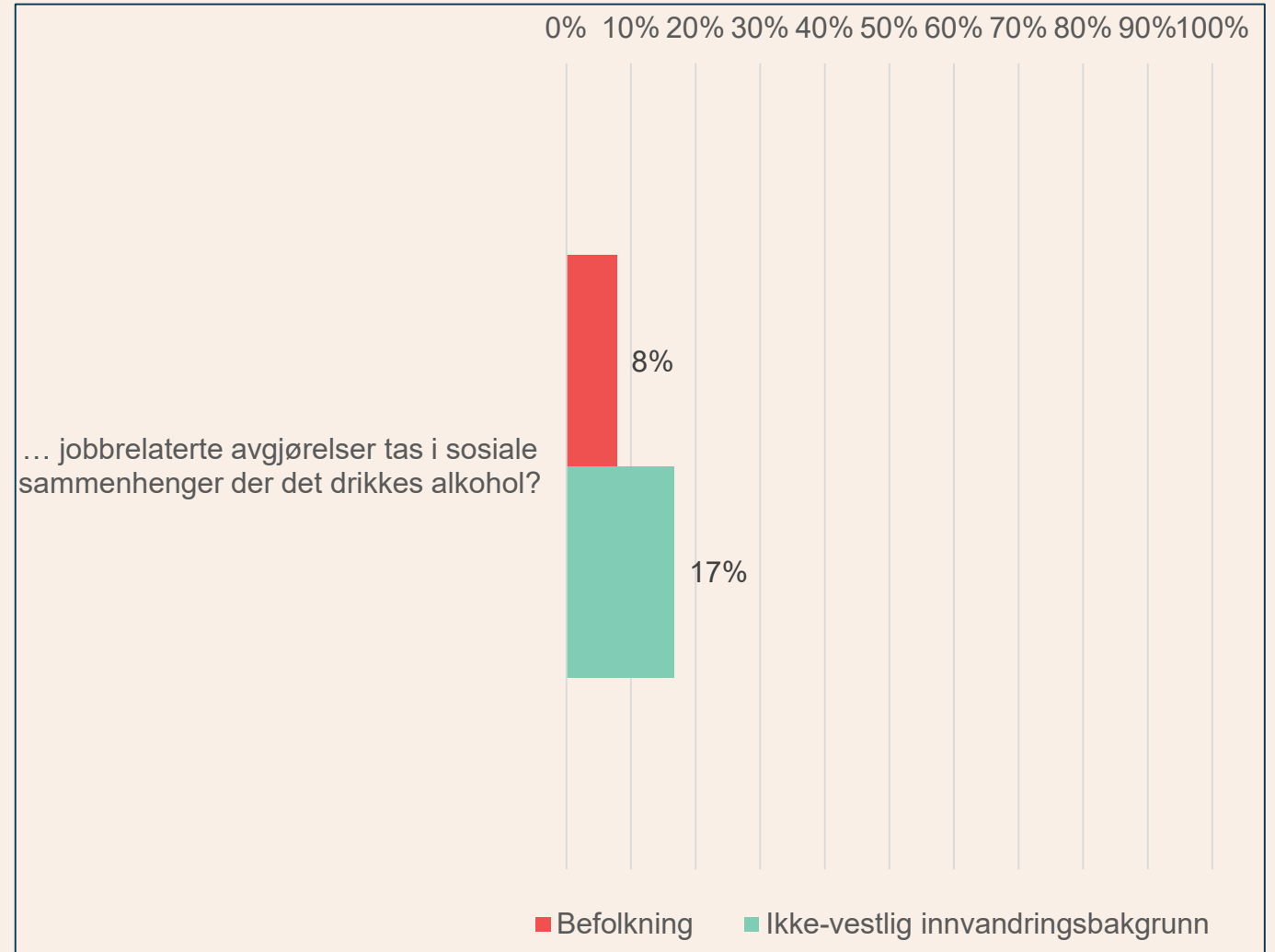
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større enn befolkningen at de synes **det drikkes for mye på julebord med jobben**

Personene med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn opplever i større grad en befolkningen ellers at **de går glipp av viktig nettverksbygging hvis du ikke drikker**

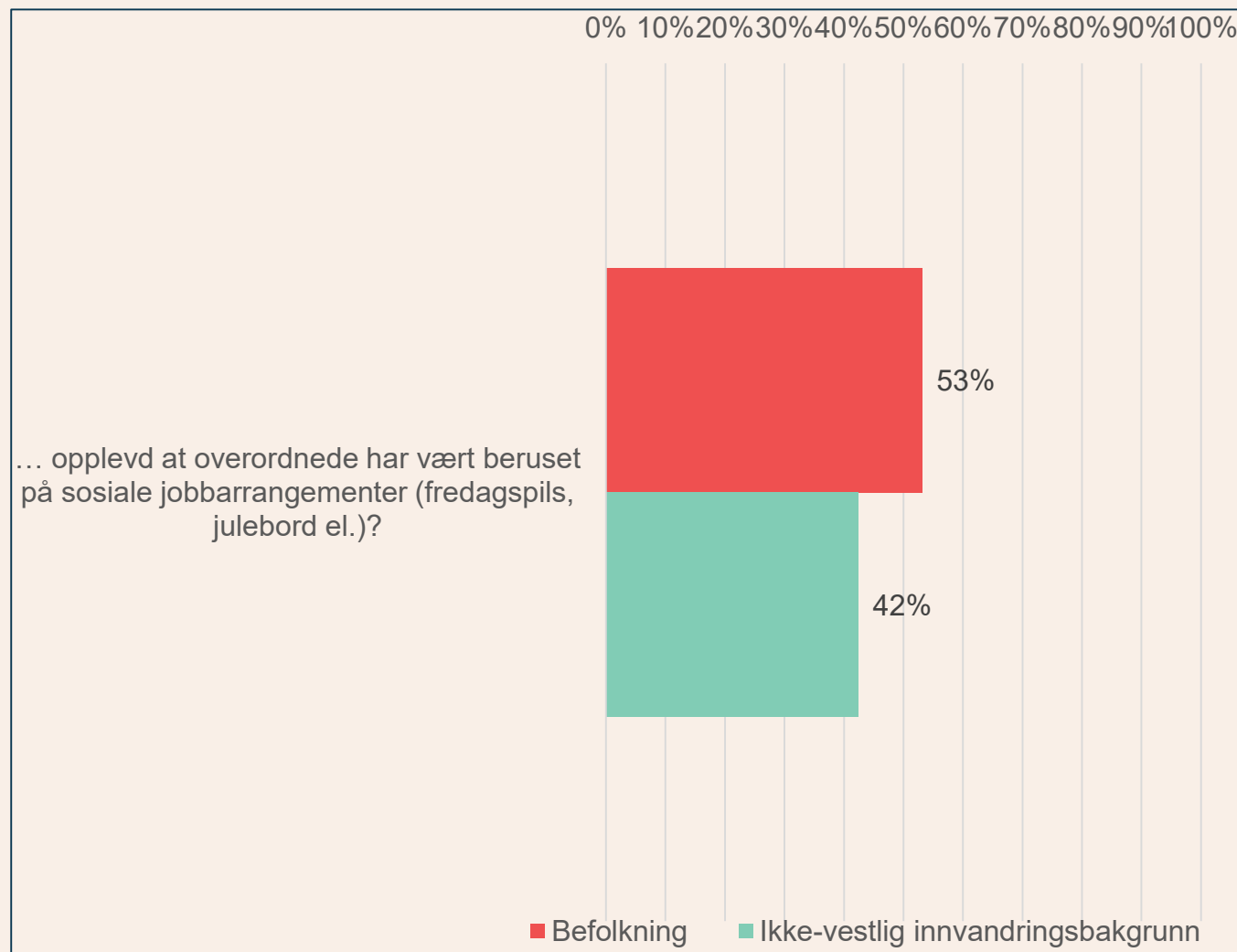
Personene med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn opplever i større grad en befolkningen ellers at **jobbrelaterte avgjørelser tas i sosiale sammenhenger der det drikkes alkohol**

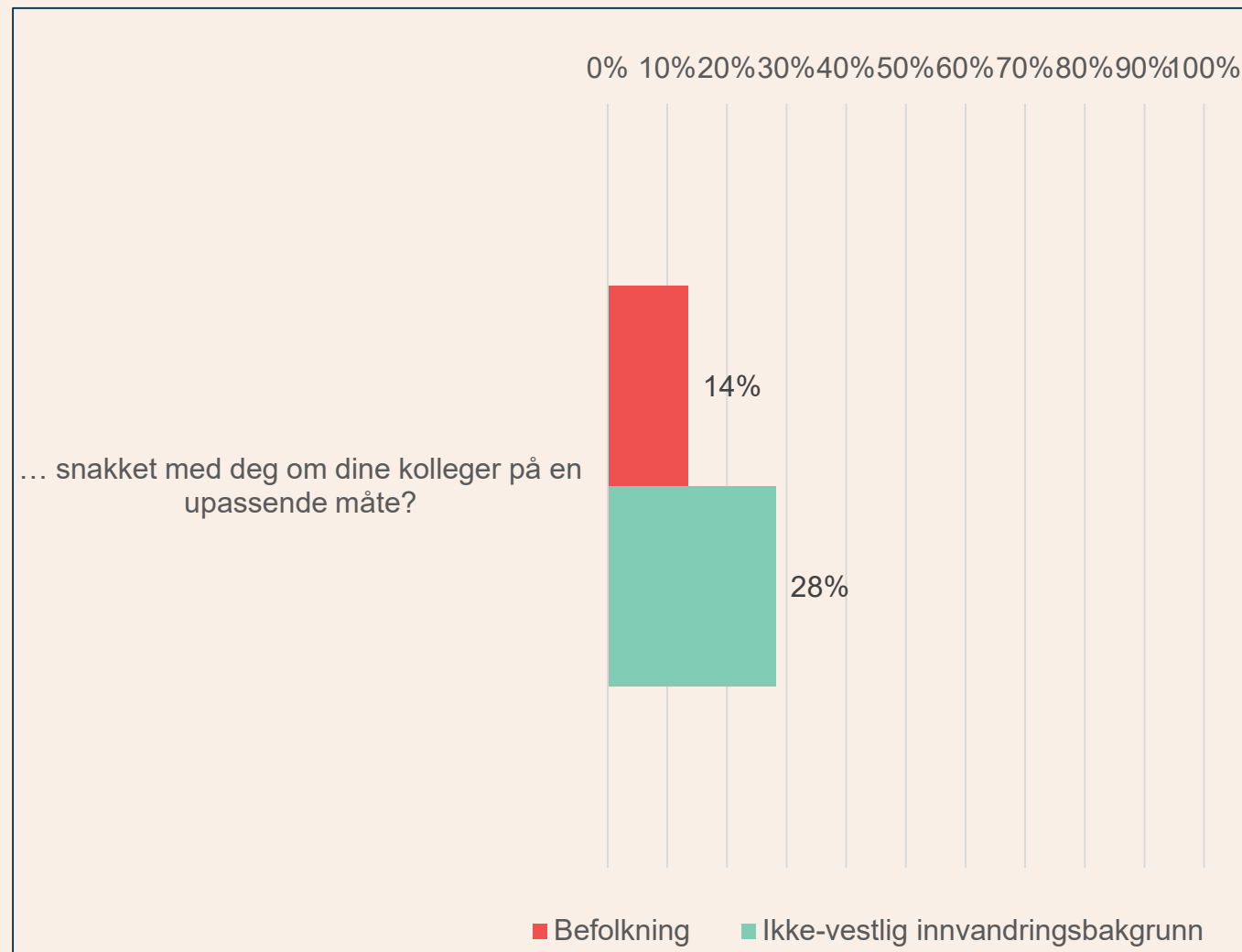

Egne
erfaringer

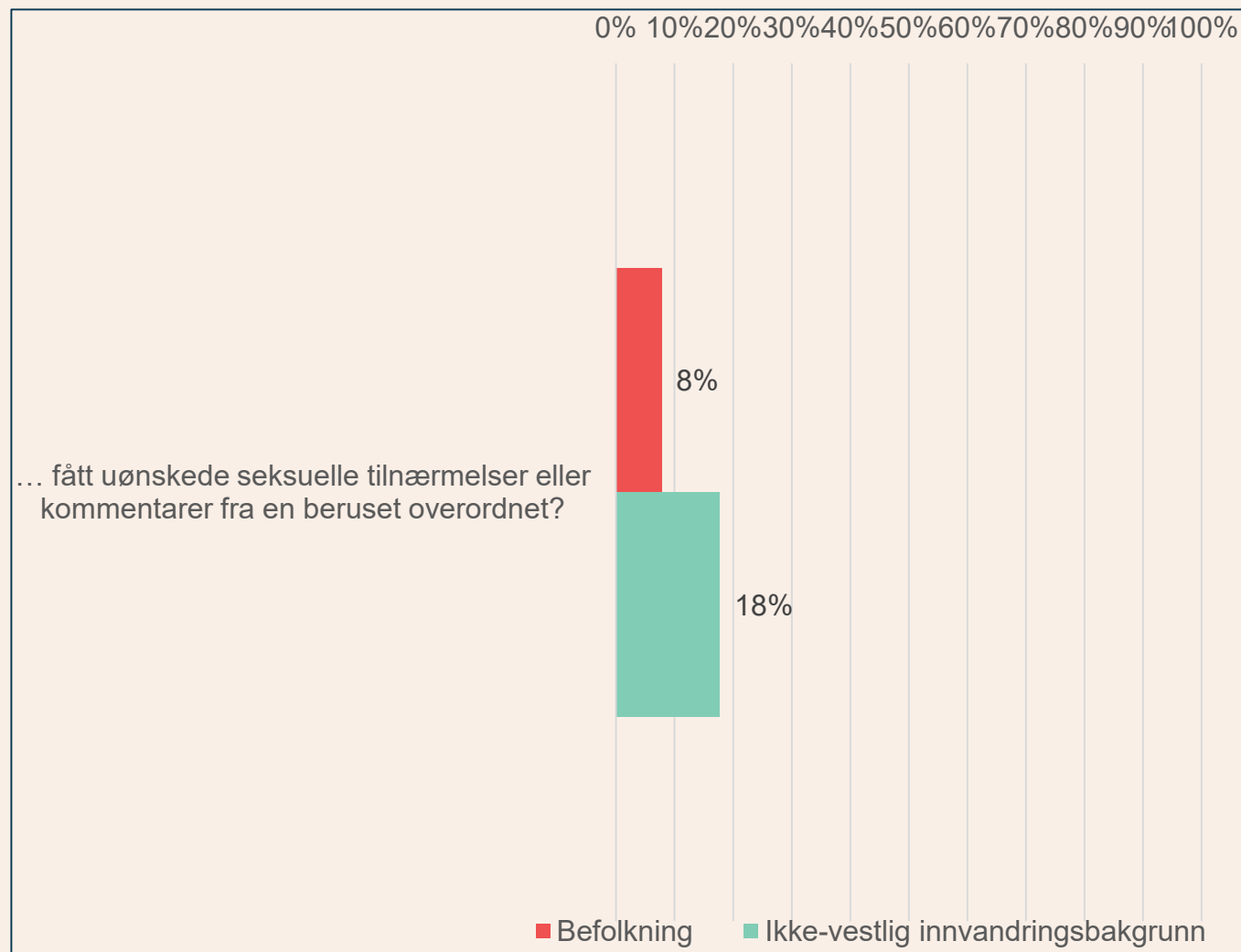
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn har i mindre grad en befolkningen «**opplevd at overordnede har vært beruset på sosiale jobbarrangementer**»

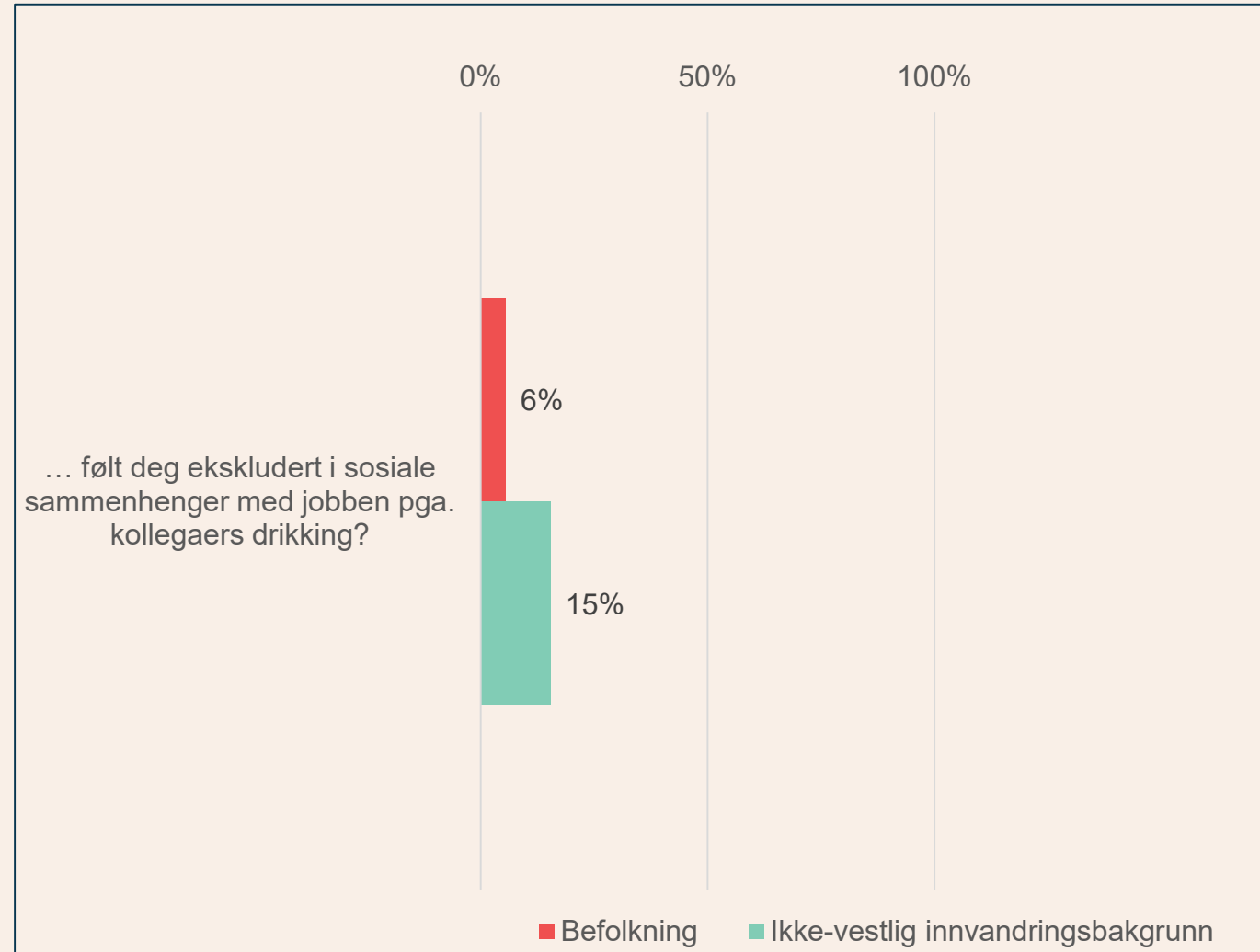
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at de har **opplevd en alkoholpåvirket overordnet som «snakket med deg om dine kolleger på en upassende måte»**

Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn har i større grad en befolkningen «**fått uønskede seksuelle tilnærmelser eller kommentarer fra en beruset overordnet**».

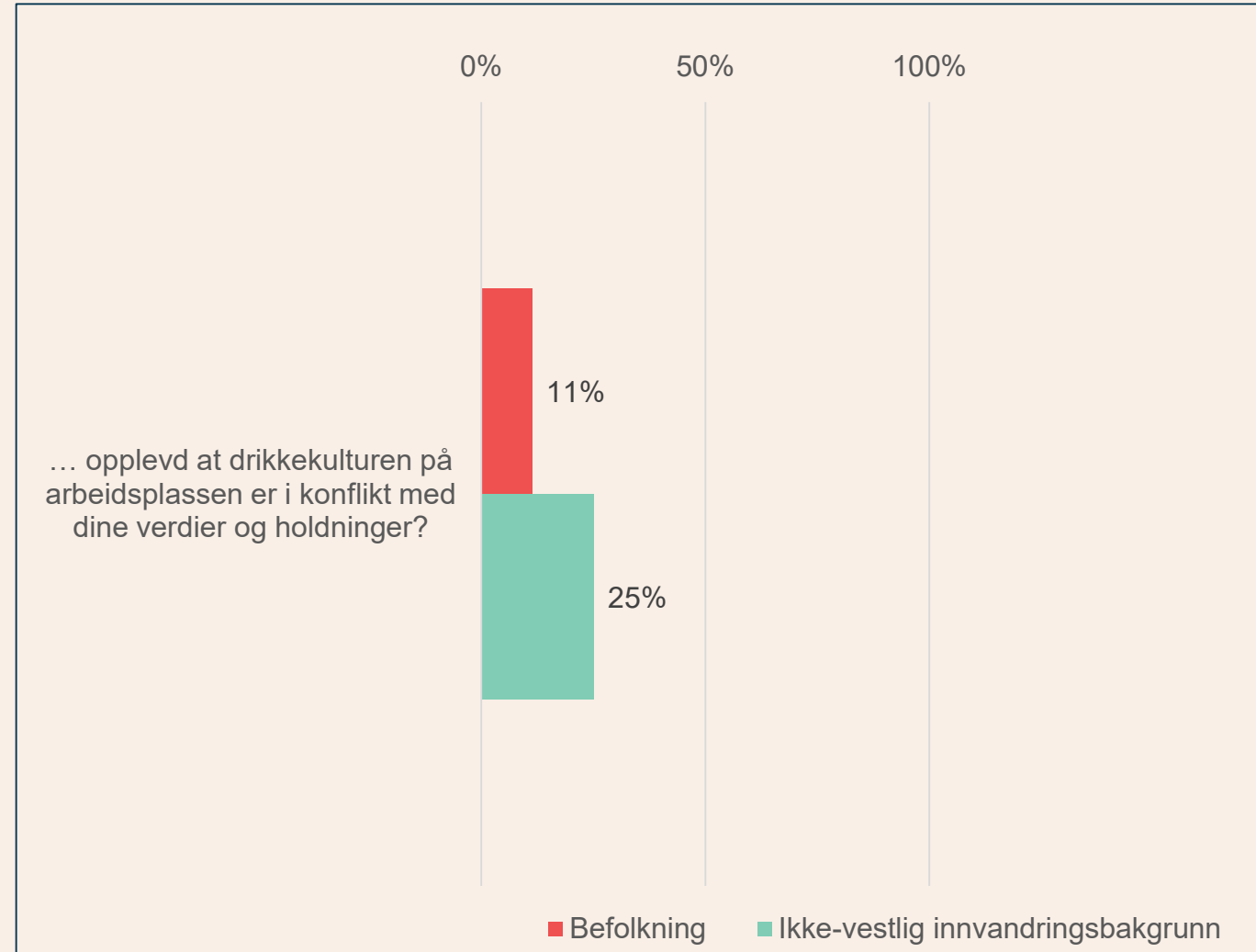
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at de har **«følt deg ekskludert i sosiale sammenhenger med jobben pga. kollegaers drikking»**

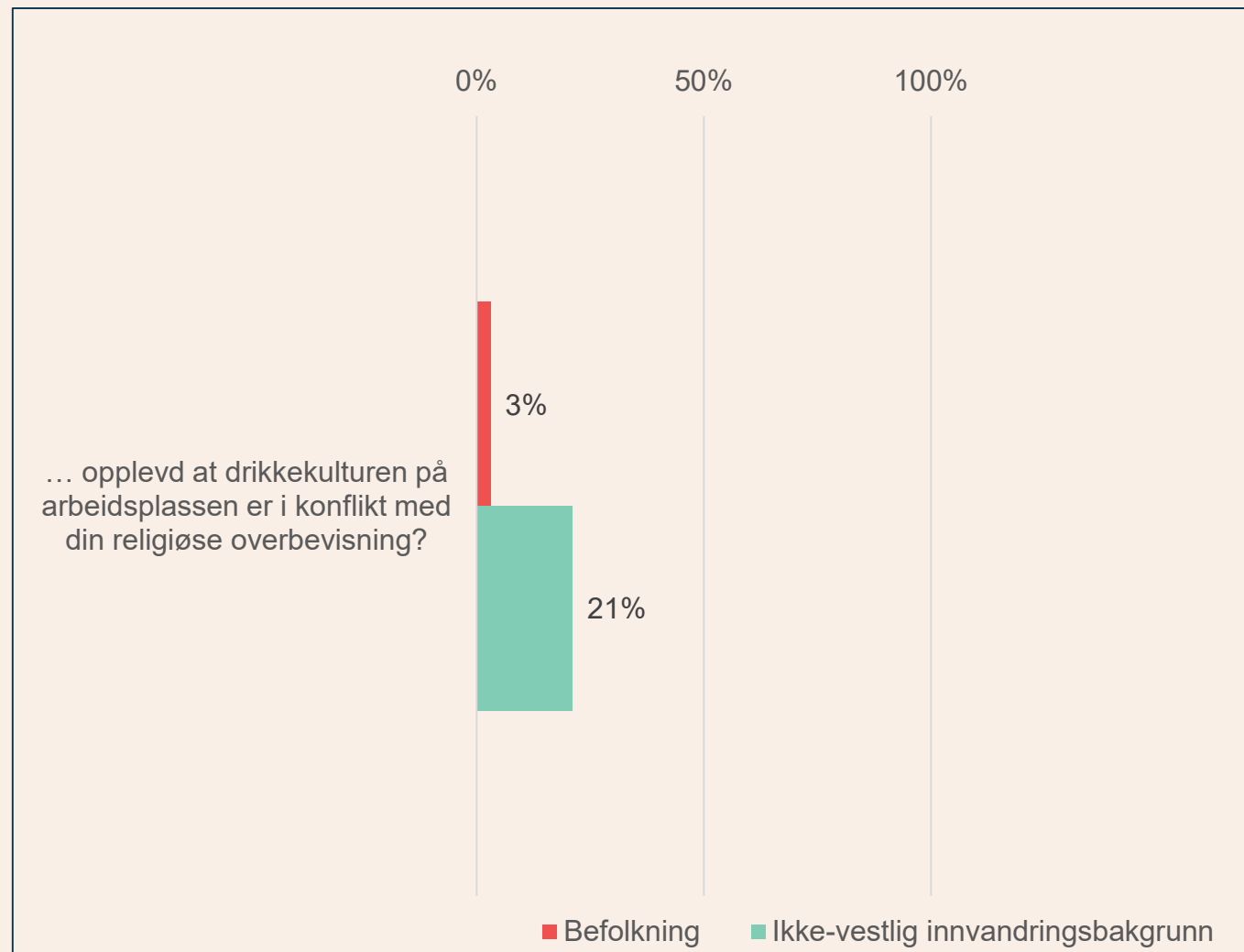

Verdikonflikter

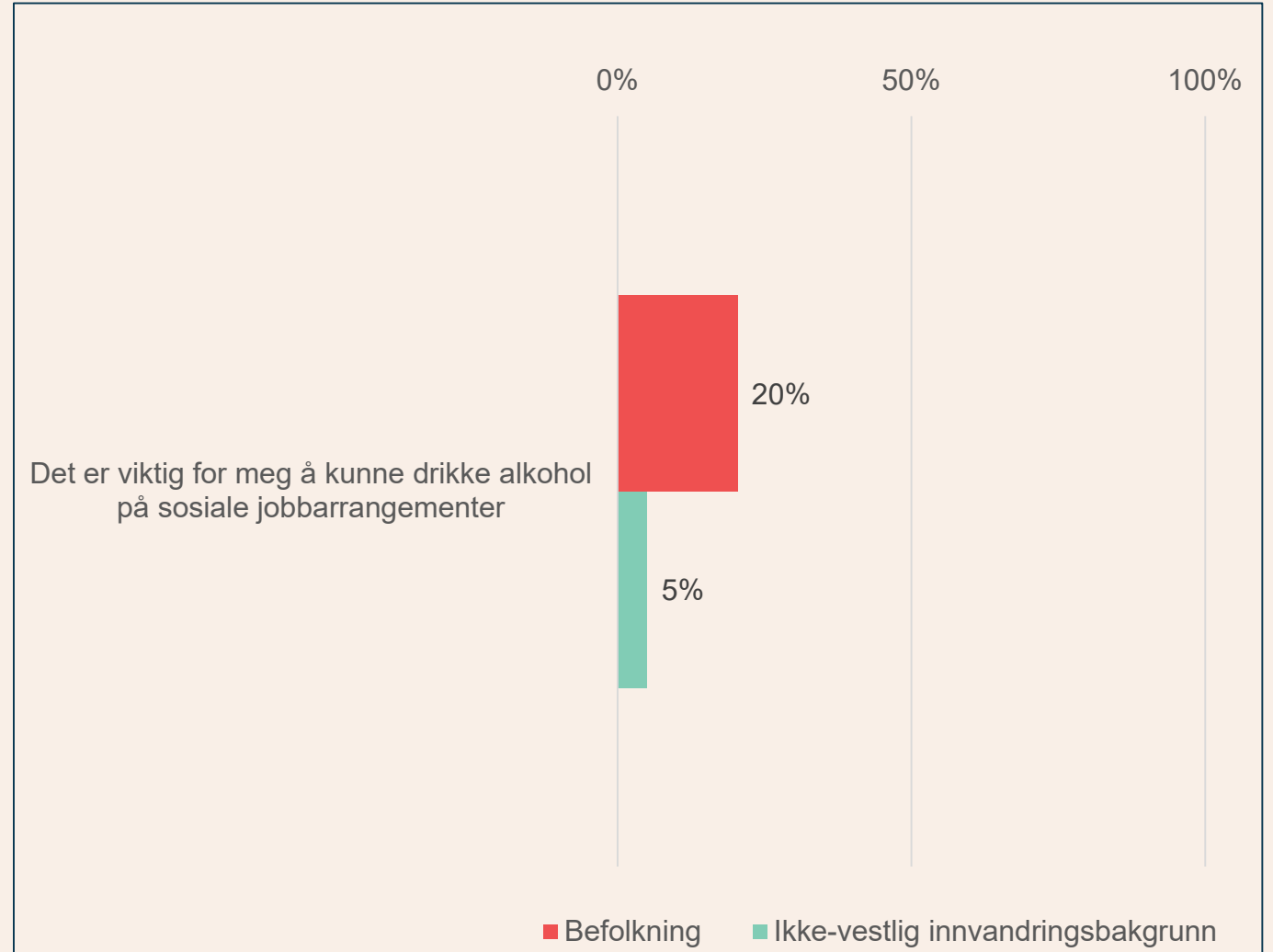
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at de har **«opplevd at drikkekulturen på arbeidsplassen er i konflikt med dine verdier og holdninger»**.

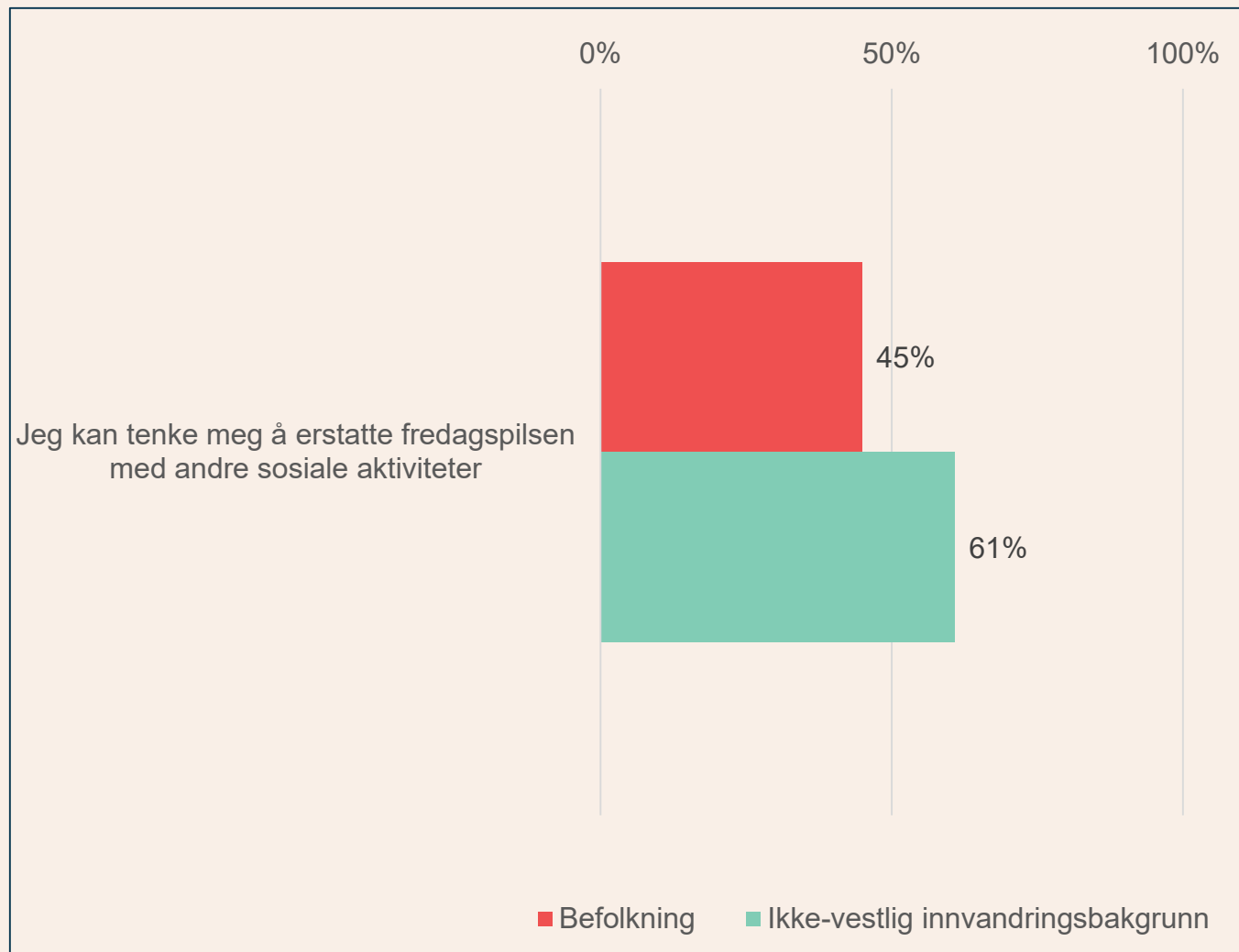
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at de har **«opplevd at drikkekulturen på arbeidsplassen er i konflikt med din religiøse overbevisning»**.

Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i mindre grad en befolkningen at **«det er viktig for meg å kunne drikke alkohol på sosiale jobbarrangementer»**.

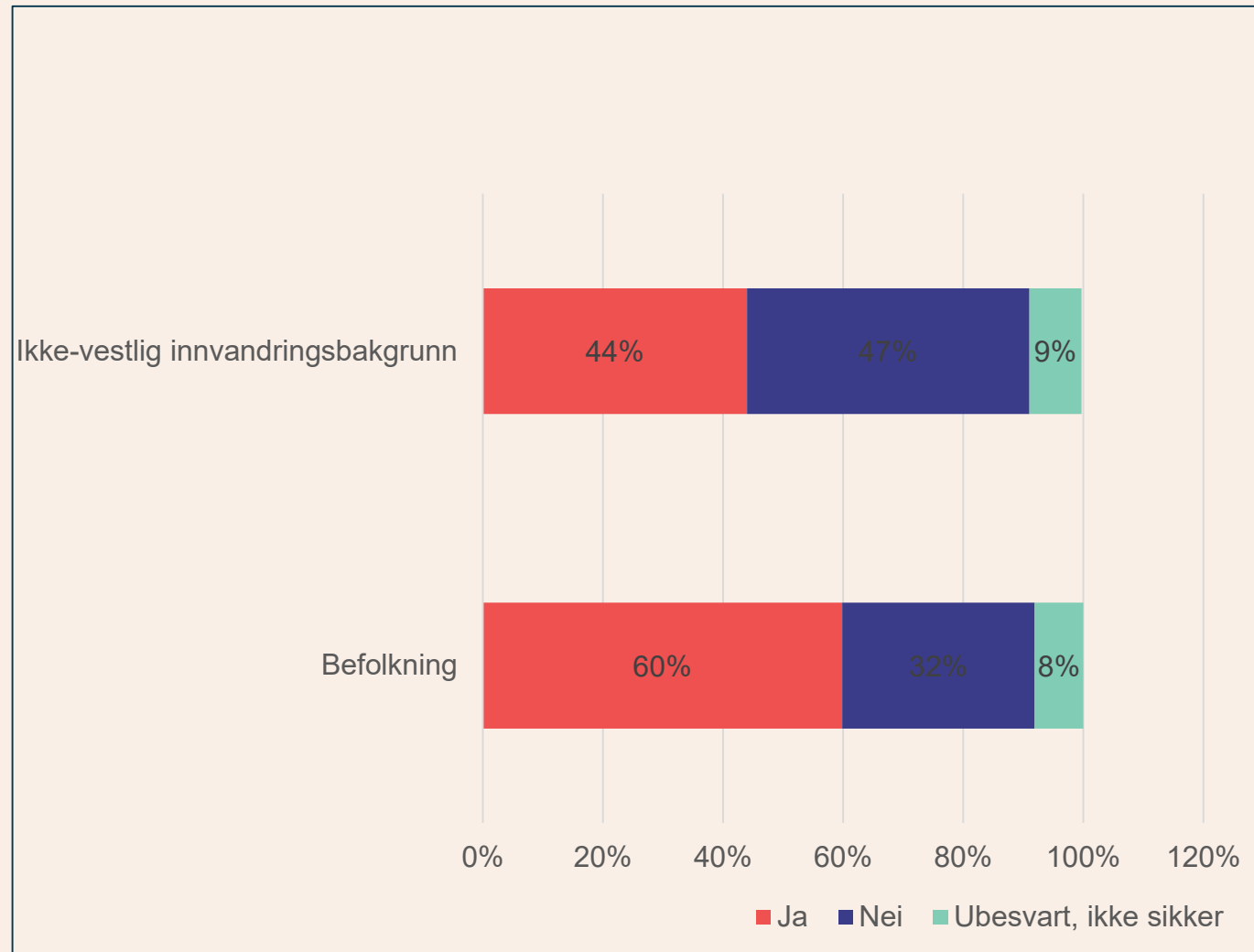
Personene med ikke-vestlig innvandringsbakgrunn svarer i større grad enn befolkningen at «**jeg kan tenke meg å erstatte fredagspilsen med andre sosiale aktiviteter**».

Alkoholpolicy og retningslinjer

Personene med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn svarer i mindre grad at **de kjenner til at det er en alkoholpolicy eller andre retningslinjer for alkoholbruk i bedriften.**

Hovedfunn

1. Fuktige jobbarrangementer

- Det drikkes for mye på sosiale arrangementer med jobben.
- Verst er det på julebordet.
- Overrasket over alkoholens plass i arbeidslivet og at kolleger drikker seg tydelig beruset på jobbarrangementer.

2. Problematisk alkoholkultur

- Mange opplever at alkoholkulturen på arbeidsplassen er i konflikt med egne verdier og holdninger
- Flere enn i befolkningen totalt har opplevd at overordnet, etter å ha drukket, har snakket om kolleger på en upassende måte.
- Flere enn i befolkningen totalt har opplevd ønskede seksuelle tilnærmelser fra en sjef i alkoholrus,

3. Ønsker alternativ til drikkingen

- De ønsker andre sosiale aktiviteter og de ønsker noe annet å drikke på arrangementer enn alkohol.

De er ikke alene om å reagere på alkoholkulturen

26% har opplevd at en alkoholpåvirket overordnet har skjenket/kjøpt alkohol til deg uten at du har bedt om det

17% har fått uønskede seksuelle tilnærmelser eller kommentarer fra berusede kolleger

53% har sett overordnede beruset på jobbarrangementer

45% ønsker å erstatte fredagspilsen med andre sosiale aktiviteter

Hvilke konsekvenser
bør det få for norsk
arbeidsliv?

1.

Alkoholpolicy

Arbeidsgivere må sørge for å ha tydelige retningslinjer for alkoholbruk

- både på sosiale arrangementer i regi av jobben, og
- i situasjoner i grenseland mellom jobb og fritid, som fredagspils og jobbreiser.

Retningslinjene må gjøres kjent for alle ansatte på arbeidsplassen

2.

Mindre drikking

Arbeidsgivere må gjøre jobbens drikkekalender mindre full.

De alkoholfrie alternativene på arrangementer må være tilgjengelige og av (minst) like god kvalitet som alkoholen.

3.

Engasjerte, trygge ledere

Arbeidsgivere må gjøre en jobb for å skape inkluderende og hyggelige sosiale arrangementer

- Sette alkoholen på agendaen
- Forholde seg til alkoholpolicyen og
- reagere dersom noen utfordrer grensene

Takk!